

Pohjois-Savon alueen pelastustoimi
Pohjois-Savon aluepelastuslautakunta
kirjaamo@kuopio.fi

Asia

Pohjois-Savon pelastustoimen palvelutason huomattavien epäkohtien korjaaminen Vuorelassa, Toivalassa ja Sorsasalossa.

Asianosainen

Pohjois-Savon alueen pelastustoimi

Korjausmääräys

Taustaksi

Itä-Suomen aluehallintovirasto (jatkossa aluehallintovirasto) on pelastustoimen valvonnassaan havainnut, että Pohjois-Savon alueen pelastustoimen pelastustoiminnan palvelutasossa esiintyy pelastuslain (379/2011) 85 §:n mukaisia huomattavia epäkohtia toimintavalmiusajan riskiruutukohtaisissa toteutumisissa Vuorelassa, Toivalassa ja Sorsasalossa.

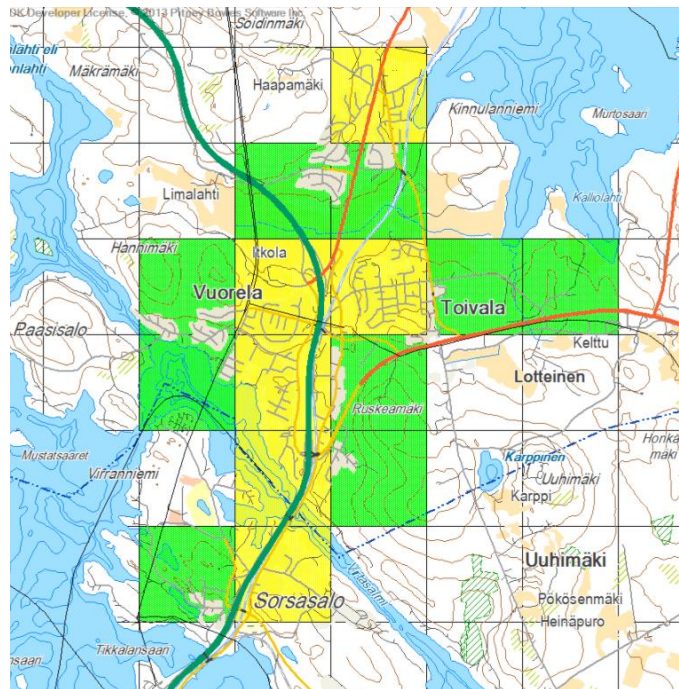
Pelastuslain 23:n mukaan aluehallintovirasto valvoo pelastustointia ja pelastustoimen palveluiden saatavuutta ja tasoa toimialueellaan.

Pelastuslain 85 § mukaan aluehallintoviraston tehtävänä on valvoa, että alueen pelastustoimen palvelutaso on riittävä. Hallituksen esityksessä (HE 257/2010 vp) pelastuslain perusteluissa todetaan, että palvelutason arvioinnissa aluehallintoviraston tulee arvioida, ovatko pelastuslaitokselle tarkoitetut tehtävät suunniteltu ja toteutettu tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla ja että pelastustehtävien toimenpiteet voidaan suorittaa viivytyksettä ja tehokkaasti.

Aluehallintovirasto arvioi pelastustoimen palvelutason riittävyttä alueen paikallisten onnettomuusuhkien ja tarpeiden perusteella. Arvion perusteina ovat alueen pelastustoimen uhkien arviointi sekä alueen pelastustoimen toimialueen ominaisuudet. Arvioinnin lähteenä toimivat alueen pelastustoimen tuottamat asiakirjat, sisäministeriön valtakunnalliset ohjeet sekä aluehallintoviraston valvontatoiminnan lähteet, selvitykset sekä onnettomuus- ja toimintatilastot (Pronto, pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilasto).

Sisäministeriön antaman pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen (16.4.2012, 21/2012) mukaan aluehallintovirasto valvoo ensimmäisen yksikön saapumisaikaa onnettomuuspaikalle sekä pelastustoiminnan toimintavalmiusajan toteutumista. Toimintavalmiuden suunnitteluohjeen mukaiset riskiluokkakohtaiset toimintavalmiusaikatavoitteet ovat riskiluokassa II: Ensimmäinen yksikkö on kohteessa 10 minuutin kuluttua ja pelastustoiminta alkaa 14 minuutin kuluttua hälytyksestä. Vähimmäistavoitteena on, että kiireellisissä pelastustehtävissä ensimmäinen yksikkö saavuttaa riskiruudulle asetetun toimintavalmiusaikatavoitteen vähintään 50 % tehtävistä.

Pohjois-Savon alueen pelastustoimi on tehnyt 24.3.2021 palvelutasopäätöksen vuosille 2021–2023. Päätöksessä päätettiin, että ”*Alueen pelastustoimen riskialuejako on Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen 21/2012 mukainen.*” Vuorelan, Toivalan ja Sorsasalon alueen riskialuejako on kuvassa 1.

Kuva 1: Vuorelan, Toivalan ja Sorsasalon alueen kartta. Keltainen = riskiluokka II. Vihreä = riskiluokka III.

Toimintavalmiusajoista Pohjois-Savon alueen pelastustoimen palvelutasopäätöksessä 2021–2023 päätettiin seuraavaa: ”1) *Riskiruuduittain siten, että kiireellisissä pelastustehtävissä pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen 2012 mukaisesti ensimmäinen yksikkö saavuttaa riskiruudulle asetetun toimintavalmiusaikatavoitteen vähintään 50 %:ssa tehtävistä, ja pelastustoiminnan toimintavalmiusajan tulee täytyä vähintään 50 %:ssa tehtävistä.*”

Asiassa hankitut selvitykset ja asian käsittely aluehallintovirastossa

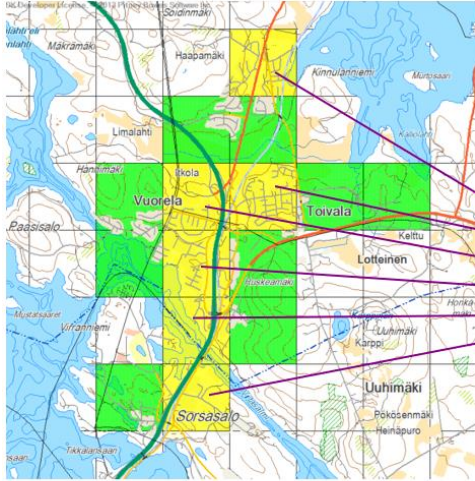
Aluehallintovirastolla on ollut käytössä Pohjois-Savon alueen pelastustoimen vuosia 2016–2019, 2020–2023 ja 2021–2023 koskevat palvelutasopäätökset. Alueen pelastustoimella on pelastuslain 87 § mukaan velvollisuus toimittaa tilastotietoja aluehallintovirastolle. Aluehallintovirasto on saanut toteutuneiden toimintavalmiusaikojen tiedot pelastustoimen resurssi- ja toimenpidetilasto Prontosta.

Aluehallintovirasto on pyytänyt Pohjois-Savon alueen pelastustoimelta selvitystä palvelutasossa olevista epäkohdista 28.11.2017 (ISAVI/3344/2017). Selvityspyynnössä osoitettiin epäkohtia muun muassa Vuorelan ja Toivalan alueella olevissa riskirudussa. Pohjois-Savon alueen pelastustoimi antoi selvityksen asiasta 28.2.2018 (asianro 9314/2017), jossa epäkohtia ei kiistetty.

Aluehallintoviraston tekemillä valvontakäynneillä 10.4.2018, 21.10.2019 sekä 20.5.2021 Vuorelan ja Toivalan alueen palvelutason epäkohdat ovat olleet keskustelussa.

Itä-Suomen aluehallintovirasto on lähettänyt Pohjois-Savon alueen pelastustoimelle kuulemiskirjeen 16.4.2021 (ISAVI/2406/2021) Pohjois-Savon pelastustoimen palvelutason huomattavien epäkohtien korjaamiseksi Vuorelassa, Toivalassa ja Sorsasalossa. Pohjois-Savon alueen pelastustoimi antoi vastineen 24.5.2021 (Asianro 9314/2017). Vastineessa alueen pelastustoimi toteaa, että se ei kiistä, että asetettu toimintavalmiusajan tavoite toteutuisi täysin. Vastineessa todetut seikat on otettu huomioon tätä korjausmääräystä annettaessa.

Itä-Suomen aluehallintovirasto on tehnyt uuden arvioinnin Vuorelan, Toivalan ja Sorsasalon alueen ruutujen toimintavalmiusajoista 1.1.2017- 31.7.2021 väliseltä ajalta ja arvioinut huomattavien epäkohtien säilyneen. Missään alueella olevissa kuudessa II-riskiluokan riskiruudussa ei ole saavutettu ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikojen 50 % vähimmäistavoitteita. Toteutusprosentti vaihtelee ruutujen 261027 ja 259677 0 %:sta ruudun 257651 33 %:iin. Myöskään pelastustoiminnan toimintavalmiusaikatavoitteita ei ole saavutettu alueen II-riskiluokan riskiruuduissa. (Taulukko 1).

1.1.2017 - 31.7.2021		Ensimmäisenä kohteessa olleen yksikön toimintavalmiusaika			Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika		
Riskiruutu ID	Tehtävien lukumäärä yhteensä	Kiireellisten tehtävien lukumäärä	Tavoitteiden täyttymis-%	Ajan mediaani (mm:ss) Tavoite 10 min	Tehtävien lukumäärä, joissa pelastustoiminta mitattu	Tavoitteiden täyttymis-%	Ajan mediaani (mm:ss) Tavoite 14 min
261027	21	5	0	11:41	1	0	16:39
259677	11	6	0	14:22	1	0	16:18
259676	25	15	13	12:00	13	15	15:29
259001	61	23	30	11:00	9	33	15:30
258326	48	25	20	11:40	9	22	14:30
257651	20	9	33	10:50	5	40	14:39
Yhteensä	186	83	28	11:30	38	26	15:24

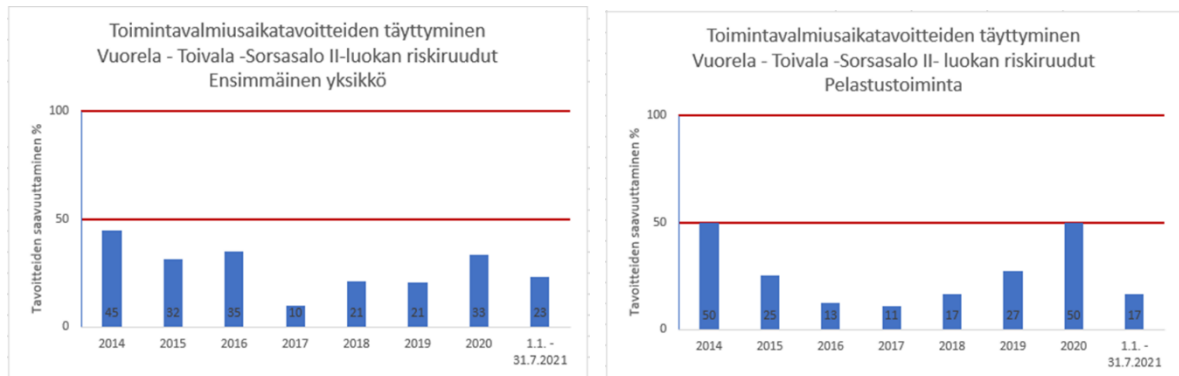

Taulukko 1: Toimintavalmiusaikojen toteutuminen 1.1.2017-31.7.2021

Aluehallintoviraston tekemän arvioinnin mukaan, kaikissa ko. alueen II-riskiluokan ruuduissa tapahtuneissa kiireellisissä pelastustehtävissä yhteensä, ensimmäinen yksikkö oli kohteessa toimintavalmiusajan tavoitteessa 1.1.2021 - 31.7.2021 välisenä aikana 23 % tehtävistä ja pelastustoiminnan toimintavalmiusaikatavoite toteutui 17 %, kun tehtävien vähimmäistavoite on 50 %. Toimintavalmiusaikatavoitteiden saavuttamisessa ei ole havaittavissa merkittävää paranemista. (Taulukot 2 ja 3). Kysymyksessä olevat epäkohdat ovat olleet tiedossa jo ainakin vuodesta 2017 asti.

Vuorela-Toivala-Sorsasalo II-riskiluokka		Ensimmäisenä kohteessa olleen yksikön toimintavalmiusaika			Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika		
Vuosi	Tehtävien lukumäärä yhteensä	Kiireellisten tehtävien lukumäärä	Tavoitteiden täyttymis-%	Ajan mediaani (mm:ss) Tavoite 10 min	Tehtävien lukumäärä, joissa pelastustoiminta mitattu	Tavoitteiden täyttymis-%	Ajan mediaani (mm:ss) Tavoite 14 min
2017	35	20	10	11:26	9	11	16:10
2018	38	14	21	10:54	6	17	14:38
2019	44	24	21	11:51	11	27	14:39
2020	42	12	33	11:45	6	50	13:59
1.1.-31.7. 2021	27	13	23	11:30	6	17	15:35
Yhteensä	186	83	28	11:30	38	26	15:24

Taulukko 2: Toimintavalmiusaikojen toteutuminen Vuorelan, Toivalan ja Sorsasaloon alueen II-riskiluokan ruuduissa.

Taulukko 3: Toimintavalmiusaikojen toteutuminen Vuorelan, Toivalan ja Sorsasaloon alueen II-riskiluokan ruuduissa 2014 - 2021.

Pohjois-Savon alueen pelastustoimelta saatujen selvitysten perustella aluehallintovirasto katsoo, ettei Pohjois-Savon alueen pelastustoimi ole toteuttanut sellaisia toimenpiteitä, joilla pelastustoiminnan palvelutaso olisi saatu vastaamaan pelastuslain 28 § mukaisesti Pohjois-Savon alueen pelastustoimen paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia.

Aluehallintovirasto toteaa, että Pohjois-Savon alueen pelastustoimi ei ole järjestänyt pelastuslaitokselle pelastuslain 27 § 2 momentin 4. kohdan mukaista tehtävää (pelastustoimintaan kuuluvat tehtävät) siten, että ne voidaan hoitaa mahdollisimman tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla ja että onnettomuus- ja vaaratilanteissa tarvittavat toimenpiteet voidaan suorittaa viivytyksettä ja tehokkaasti pelastuslain 28 § edellytetyllä tavalla.

Palvelutason epäkohtien huomattavuutta arvioitaessa aluehallintovirasto on tarkastellut toimintavalmiusajalle asetetun riskiruutukohtaisen vähimmäistavoitteen toteutumista Vuorelan, Toivalan ja Sorsasalon alueella ja todennut, että

- epäkohtia on ollut yhtäjaksoisesti jo useiden vuosien ajan
- riskiruudut, joissa epäkohtia on ollut, muodostavat merkittävän kokoisen yhtenäisen alueen.

Todettuja palvelutason epäkohtia on siten pidettävä huomattavina.

Korjausmääräys

Aluehallintovirasto velvoittaa pelastuslain 85 § 2. momentin nojalla Pohjois-Savon alueen pelastustoimea korjaamaan sen pelastustoimen palvelutasossa esiintyvän huomattavan epäkohdan. Palvelutason tulee vastata pelastuslain 28 § mukaisesti alueen pelastustoimen tarpeita ja uhkia ja pelastuslain 27 § 2. momentissa säädetyt tehtävät on suunniteltava ja toteutettava siten, että ne voidaan hoitaa mahdollisimman tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla ja että onnettomuus- ja vaaratilanteessa tarvittavat toimenpiteet voidaan suorittaa viivytyksettä ja tehokkaasti.

Pelastustoiminnan palvelutason huomattavan epäkohdan korjaaminen ja palvelutason saattaminen vastaamaan pelastuslain 28 § 1. ja 2. momentin vaatimusta edellyttää, että riskiluokkien mukaiset ensimmäisen yksikön toimintavalmiusajan ja pelastustoiminnan toimintavalmiusajan 50 % vähimmäistavoitteet toteutuvat riskiruutukohtaisesti kaikissa alueen riskiruuduissa.

Riskiruutukohtaisessa nopeassa avunsaannissa on huomattavia epäkohtia Vuorelan, Toivalan ja Sorsasalons alueen II-riskiluokan riskiruuduissa (6 kpl). Pelastustoiminnan toimintavalmiuden palvelutaso tulee korjata vastaamaan alueiden paikallisia tarpeita ja uhkia (pelastuslaki 28 §) siten, että ensimmäisen yksikön ja pelastustoiminnan riskiruutukohtainen 50 % vähimmäistavoitettavuus toteutuu kaikissa Vuorelan, Toivalan ja Sorsasalons alueen ruuduissa.

Pelastustoiminnan nopean avunsaannin ensimmäisen yksikön ja pelastustoiminnan saavutettavuus tulee korjata sellaiseksi, että 50 % vähimmäistavoite toteutuu riskiruutukohtaisesti viipymättä, kuitenkin viimeistään 1.7.2022 alkaen.

Aluehallintovirasto ei edellytä alueen pelastustoimelta huomattavien epäkohtien poistamisessa minkään yksittäisen keinon käyttöä. Aluehallintovirasto valvoo palvelutason lainmukaisuutta jälkikäteen, toteutuneiden toimintavalmiusaikojen perusteella.

Sovelletut säännökset ja ohjeet

Pelastuslaki (29.4.2011/349) 23 §, 27 §, 28 §, 29 §, 32 §, 85 §, 87 § ja 91 §.

Sisäministeriön ohje 16.4.2012 21/2012: Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohje

Johtaja

Taina Rautio

Pelastusylitarkastaja

Johannes Ketola

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu, allekirjoitus on nähtävissä seuraavalla sivulla.

Jakelu Pohjois-Savon aluepelastuslautakunta

Tiedoksi Pohjois-Savon pelastuslaitos
Sisäministeriön pelastusosasto

Tämä asiakirja ISAVI/2406/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ISAVI/2406/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Ketola Johannes 05.10.2021 13:19

Ratkaisija Rautio Taina 05.10.2021 13:35

VALITUSOSOITUS

Tähän aluehallintoviraston päätökseen voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valituksesta huolimatta aluehallintoviraston tekemää päätöstä on noudatettava, jos siinä on niin määrätty.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1383/2018) säädetään. Maksun suuruus on 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Itä-Suomen hallinto-oikeuteen.

Tee valitus **viimeistään 30 päivän kuluessa** siitä, kun aluehallintoviraston päätös on saatu tiedoksi.

- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.
- Jos päätös on lähetetty kirjeenä, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on lähettänyt kirjeen. Selvitä kirjallisesti, jos näin ei ole jostakin syystä tapahtunut.
- Jos päätös on lähetetty sähköisenä viestinä, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena (3.) päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.
- Jos päätös on saatu tiedoksi jollakin muulla tavalla, tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksiantotodistus, saantitodistus tai haastetiedoksiannosta annettu todistus.
- Sijaistiedoksiannossa katsotaan, että päätös on saatu tiedoksi kolmantena (3.) päivänä siitä, kun sijaistiedoksiantoa koskeva tiedoksiantotodistus on annettu.
- Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon jo kirjeen saapumispäivänä.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.
- päätös, johon haetaan muutosta
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- todistus siitä, minä päivänä aluehallintoviraston päätös on saatu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)

– valtakirja

- asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittellään luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).
- asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Itä-Suomen hallinto-oikeus

Minna Canthin katu 64, 70100 Kuopio (käyntiosoite)

PL 1744, 70101 Kuopio (postiosoite)

sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi

puhelinvaihe: 0295 642 500

asiakaspalvelu: 0295 642 502 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 0295 642 501

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>